

УДК 338.24

О. Дужак, І. Гевко

(Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя)

ІННОВАЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ ВІТЧИЗНЯНИХ МАШИНОБУДІВНИХ ПІДПРИЄМСТВ

Машинобудування завжди було і залишається однією з найбільш важливих і перспективних галузей промисловості України. Машинобудівний комплекс об'єднує понад 20% працівників вітчизняної промисловості, щороку створює більш як 10% ВВП держави і посідає вагомe місце за основними показниками промислового розвитку країни. Протягом останніх років машинобудування є одним із лідерів інноваційної діяльності у промисловості України. Впровадження інноваційних ідей та рішень навіть у кризові часи для держави дало змогу машинобудівним підприємствам підтримувати високий рівень якості продукції та продуктивності праці. Завдяки спільним зусиллям учених, конструкторів, інженерів та робітників машинобудівної галузі, Україна завжди славилася своїми досягненнями в цій високотехнологічній сфері виробництва. Пріоритетність формування та ефективного використання інноваційного, виробничого та експортного потенціалу підприємств машинобудівної галузі визначається Національною стратегією розвитку галузі машинобудування. Однією з передумов економічного піднесення вітчизняного машинобудівного комплексу є орієнтування економічної бізнес-спільноти на забезпечення інноваційної активності машинобудівних підприємств та підвищення їх інвестиційної привабливості на внутрішньому та зовнішньому ринках.

В умовах ринкової економіки кожне машинобудівне підприємство може успішно працювати, коли воно створює конкурентні переваги шляхом розробки і виведення на ринок нових продуктів і технологій. Інноваційна діяльність таких підприємств стає найважливішою частиною і основою загальнодержавної соціально-економічної і науково-технічної політики. Основні стримуючі фактори інноваційного розвитку машинобудівних підприємств: низький рівень державного фінансування інноваційного розвитку та недостатність власних коштів підприємств; низька інвестиційна активність вітчизняних, зарубіжних інвесторів; недосконалість податкового законодавства; послаблення взаємозв'язків науки та виробництва. Тому, активізація інноваційного розвитку підприємств повинна бути пов'язана, по-перше, з оновленням основних виробничих фондів, по-друге, розвиток інноваційної діяльності має бути органічно пов'язаним з ресурсозбереженням, по-третє, виходячи з сучасних умов, інноваційний розвиток, повинен мати соціальну спрямованість, де саме людина, якість та безпека її життя матимуть найважливіше значення.

Можна запропонувати такі рекомендації щодо формування інноваційного розвитку вітчизняних підприємств машинобудівного комплексу: необхідність попереднього оцінювання здатності підприємств сприймати інновації; формування організаційно-економічного механізму управління інноваційним розвитком підприємств на основі принципів системності, комплексності, гнучкого реагування; розроблення стратегії інвестування в інноваційний розвиток підприємств; аналіз ризиків на всіх етапах життєвого циклу інновації та розроблення заходів для зменшення їхнього негативного впливу.

Для поживлення рівня інноваційної діяльності необхідним є удосконалення вітчизняного законодавства та активні дії зі сторони державних органів влади, зокрема зниження податкового навантаження, створення сприятливих умов для інвесторів та забезпечення політичної стабільності в країні.